

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE: VAN NERUM; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

ART. 53 - GELUKKIG NIEUWJAAR

Bij de aanvang van het jaar 1961 heeft "Familiëschoon" het genoegen, aan alle bloedverwanten, medewerkers en lezers van ons tijdschrift, een zalig, gelukkig en voorspoedig Nieuwjaar te wensen. Moge het nieuwe jaar ons allen een bloeiende gezondheid en een duurzame vrede brengen, zowel in het gezinsleven als in het beroep. Bij deze gelegenheid danken wij hen die ons tot heden hebben bijgestaan, opdat ons familieblad zou leven. Ook verheugt het ons oprocht dat "Familiëschoon" een goed onthaal heeft gevonden en dat reeds verschillende bloedverwanten spontaan en vrijwillig hun medewerking verlenen.

Deze hulp wordt ten eerste op prijs gesteld en geldt als schoonste bewijs, dat ons blad interesse verwekt. Laat deze samenwerking die in 't verleden haar vruchten afwierp, ook in de toekomst levendig blijven. Onze innige wens is, dat het jaar 1961 ons nog meer naar het nagestreefde doel zal leiden, namelijk ter bevordering van de familiesamenhorigheid en de liefde voor ons geslacht.

In onze aderen vloeit immers het bloed dat wij als een heilig familiepand van onze gezamenlijke voorouders hebben overgeërfd. In ons hart sprankelt immers een liefde en verkleefdheid voor de familiestam. Vaak denken wij terug aan onze bakermat, waar vader zijn beste krachten schonk en moeder ons naast onze wiege bad. Daar staat nog steeds het ouderlijk huis, waar onze voorouders hebben gewoond, die aan hun nakomelingen de schoonheid van hun naam leerden. Deze naam dragen wij nu al te saam en is geankerd aan die oude vadergrond, mooiste sierraad op 's werelds rond.

Laat het nieuwe jaar ons de mogelijkheid brengen, samen een familiëdag te beleggen, om onze verre bloedverwanten te leren kennen en de plaatsen te bezoeken, waar ons voorgeslacht heeft geleefd. In vroegere tijden kwam de familie jaarlijks bijeen, om een mis bij te wonen ter nagedachtenis der afgestorven verwanten. Dan trokken ze gezamenlijk naar de begraafplaats, om vervolgens in familiëraad te verzamelen, achter een wel gevulde tafel met pot en pint.

Waarom zouden wij deze oude familiëtraditie laten teloor gaan? Het is onze plicht deze heilige wens van onze stamvader te eeren te houden.

Nieuwjaar is de beste gelegenheid, om dit voorstel onderling in familiëkring te bespreken en ons de suggesties te laten geworden, om in het jaar 1961 een nieuwe mijlpaal te leggen, namelijk: Onze familiëdag te Hoegaarden.

FAMILIEGESCHIEDENIS

Art. 54 : Stb II/1. Charles van NERUM (x Barbo Sweerts)
(vervolg van artikel 49)

8° BIOGRAFIE (levensbeschrijving)

Om meer vertrouwd te geraken met onze voorouders, dienen wij hen in de eerste plaats beter te leren kennen. Zulks is alleen mogelijk door ons terug te plaatsen in de tijdsomstandigheden waarin zij leefden en hun trachten te volgen in de voornaamste bezigheden. Sommigen zijn bijna onopgemerkt in 't leven-veer bijgegaan, maar anderen daarentegen hebben een grote rol gespeeld, die wij nader dienen te beschrijven, om ons een klaarder beeld te kunnen vormen, over wie onze voorouders zijn geweest en wat wij van hen hebben overgeërfd.

A) DE LEVENSVoorwaarden VAN DE TIJD

Toen Charles na zijn huwelijk in 1723 te Hoegaarden op het voorplan trad, begon de "Vrijheid" te herleven en zich op te werken uit de rampspoedige oorlogsperiode der vorige eeuw. Met het Oostenrijks Bewind onder Karol VI en Maria van Oostenrijk, brak een langdurige vrede aan, die een nieuw en opbloeiend tijdperk inliefde, waarin de algemene welvaart zinderogend toenam. Het was in de 18e eeuw, die terecht "de gouden eeuw van Hoegaarden" mag genoemd worden, dat zoveel prachtige hoeven en woningen in Brabantse stijl werden opgetrokken. Boeren en brouwers werden rijk en lieten, de ene na de andere, hun bouwvallige woonst en pachthof door prachtgebouwen vervangen. Deze welvaart was voornamelijk te danken aan de vermaarde biernijverheid, en handel, welke zich zodanig uitbreidde, dat Hoegaarden alleen bijna de 2/3 van 's lands bieruitvoer verzekerde.

B) Charles van Nerum werd brouwer.

Het lekker Hoegaards bier was eind en ver bekend en werd op menige rijkmansstafel aangetroffen. In 1723 waren er 15 brouwerijen, naar feitelijk brouwd, elke boer. Hij die over geen eigen "paenhuis" beschikte, liet zijn brouwsol bij een bevriende brouwer klaar maken, zodat de brouwerijen op volle krachten draaiden en praktisch nooit stil lagen. Zij stonden open voor wie maar brouwen wilde, zodat de biernijverheid voor brouwer en boer een zeer winstgevende zaak werd. Hoegaardiërs trokken met hun karren naar Luik, Namen, Brussel en Charleroi, wijl vreemde bierhandelaars van overal, te Hoegaarden 's lands beste bier kwamen opkopen.

Wellicht werd Charles van Nerum door al deze welvaart aangezet, om er zich in 1727 eveneens als brouwer te vestigen.

Om nu door de Brouwersgilde toegelaten te worden moest hij tot de Katholieke godsdienst behoren, een attest van goede zeden voorleggen en trouw beloven aan het gezag der Luikse Bisschoppen. Bovendien, zo hij geen zoon was van een Hoegaardse brouwer, hetgeen betwifteld wordt, gezien hij van uit de streek tussen Tienen en Diest schijnen te komen, moest hij ook een patentrecht van 30 florijnen betalen. Deze som was vastgesteld als toelatingsgeld, voor allen die niet uit het land van Luik afkomstig waren.

Wanneer Charles zijn paenhuis in werking had gesteld, waren er te Hoegaarden 17 Brouwerijen en 93 boeren-brouwers, met een totale produktie van 500 brouwsels voor de eerste helft van 1727. Maar snel wist Charles zijn bierhandel aan kop te brengen met 15 brouwsels, om 7 jaren later (in 1734) een der rijkste brouwers van Hoegaarden te worden. Op dat ogenblik waren er te Hoegaarden reeds 22 brouwerijen en maakte Charles van Nerum 23 brouwsels klaar voor een periode van 4 1/2 maanden. Hij werd gevolgd door de Grote Brouwerij van der Molten (later Lories), met 20 brouwsels voor dezelfde periode.

Zoals al de andere brouwers vervaardigde hij toen wellicht drie biers: het gewone "middelbier", het goede "nogerbier" en het extra "rub-

Hij heeft ook een eerste prijs bekomen tijdens een uitgeschreven wedstrijd voor het beste Hoegaards bier en kreeg hiervoor een geschenk (zie art. 47 para 4), dat in 't bezit kwam van zijn achterkleinzoon Charles (Stb. V/7) en tot in 1871 bewaard bleef, (zie art. 33)

De kwaliteit van het bier werd nauwkeurig door de Brouwersgilde nagegaan en het is niet uitgesloten en zelfs heel waarschijnlijk, dat Charles van Nerum (als grootste brouwer van Hoegaarden), deel zou uitgemaakt hebben van deze gilde, alsook van de Raad die tussen 1740 en 1749, ingevolge een protest der stad Tienen, meermaals moest bijeenkomen om een akkoord te treffen nopens de in- en uitvoertaks van het bier, dat door Brabants gebied gevoerd werd.

Charles van Nerum heeft zich in elk geval aanzienlijk verrijkt, vermits hij in 1747 een prachtige woonst liet bouwen op de "Molenweg" versierd met zijn geslachtswapen. Hij werd zoals al de andere grote brouwers, tot de kleine aristocratie gerekend en trad tot de Regentie toe, om er door zijn aanzien en verwantschap met de Sweertsen, de gemeentepolitiek te bepalen.

C) CHARLES VAN NERUM WERD SCHEPEN.

In de 18e eeuw werd Hoegaarden (Luikse enclave in Brabant), bestuurd door een Regentie of Schepencollege "Korps der Wethouders" genaamd en samengesteld uit:

- de meier, het hoofd van de gemeente ;
- de griffier, ook secretaris of notaris genaamd, de meest invloedrijke persoon van het dorp;
- en vijf schepenen, allen voor het leven door de Luikse overheid benoemd.

Zij waren de bekwaamste en meest geleetterde ingezetenen en werden de "notabele gemeeyntenaeren" genoemd.

De Regentie had als taak de gemeente te besturen, te zetelen in de rechtbank voor kleine geschillen en alle kopen en erfenissen te regelen.

Aan dit bestuurslichaam was ingevolge de volkswil, een dorpsraad of "Korps der gekozenen" bijgevoegd, bestaande uit :

- de burgemeester, ook belastingsontvanger, rentmeester of collecteur genoemd, gekozen voor 1 jaar.
- en tien gezworenen, verkozen voor 2 jaar door het kiezerskorps der verschillende gehuchten.

Deze werden nochtans op voorhand door het Schepencollege voorgesteld, zodat alle teugels in handen der Regentie bleven, gezien zij meestal hun betrouwbareste vrienden en ongeletterde lieden aanduiden.

De dorpsraad stond bijgevolg in een minderwaardige positie. Zij mochten slechts meespreken maar niet regeren, ofschoon de Regenten geen enkele beslissing konden treffen zonder de toestemming der gezworenen.

Ten slotte kwam dan nog de dorpsmilitie (oude dorpswacht) met aan het hoofd, de Kapitein (officier of politiecommissaris), aangesteld door Luik en afhankelijk van de Baljuw van Haspengouw, opperpolitie van de Bisschop. De Kapitein werd bijgestaan door 2 sergeanten, met in elk gehucht een korporaal die over 15 à 30 werbare manschappen beschikte. Deze mannen maakten in hun onderscheidelijke gehuchten, het kiezerskorps uit voor de keuze der gezworenen, en moesten waken over orde en tucht.

De Sergeanten hielpen ook de burgemeester bij het innen der belastingen, wijl de Kapitein de verbinding diende te verzekeren tussen de Luikse overheid en de Regentie, voor het dragen en afhalen van verordeningen en ordonnantiën.

In de eerste helft der 18e eeuw bestond het Schepencollege uit een groep rijke brouwers, die het schepenamtbij voor het leven in eigen familie wilden bewaren. De Sweertsen speelden hierin de grootste rol en bepaalden dan ook de gemeentepolitiek. Men had inderdaad Servaes Sweerts (broeder van Barbe), die zijn schoonvader (tevens bloedverwant) Antoon Sweerts als griffier had opgevolgd. Hij wist zijn macht te verstevigen, door zijn nauwste familieleden en beste vrienden in het gemeentebestuur te betrekken.

Zo had men zijn boezemvriend Antoine Collard (rentenier-brouwer en een der rijkste mannen van Hoegaarden), die tot meier was benoemd. Het schepencollege bezorgde hij aan zijn schoonbroeders Charles van Nerum (x Barbe Sweerts) en Henri Struys (x Elisabeth Sweerts), alsook aan zijn vrienden Bernard van der Molen (eigenaar-brouwer) Evrard Dumont en Antoine Brasseur (huurbrouwers).

Onder de gezworenen van de dorpsraad kon hij rekenen op zijn vriend Schepers (rentenier-brouwer en Burgemeester), zijn broeder Hendrik-Hubert Sweerts (brouwer te Rommersom), zijn schoonbroeder Henri Hoebanckx (x Marie Anne Sweerts) brouwer te Hoegaarden-kom, zijn vrienden Lambert Huybens uit Houtem, J.B. de Kinder uit de kom en Lambert Labours uit Aelst, allen huur-brouwers. Door deze vriendjespolitiek bekam Servaes Sweerts overal de meerderheid en hij de machtigste Secretaris die Hoegaarden ooit heeft gekend.

"Charles Van Nerum was tot de politiek toegetreden en werd in 1733 samen met Vandebempe, op voorstel van het Schepencollege, tot burgemeester van de dorpsraad verkozen. (Noteer dat er destijds twee burgemeesters werden gekozen).

In 1734 na het verstrijken van zijn mandaat werd hij voor het leven tot Schepen benoemd en wist zich door te doen van zijn schoonbroeder Secretaris Servaes Sweerts, te Hoegaarden tot een zeer vooraanstaande figuur op te werken".

Art. 55 : FAMILIESTEMMEN

Op 20 november l.l. hadden wij het genoegen een brief te mogen ontvangen van de Familie A. Meunier x M. Van Nerum (Stb. VIII/7) die ons allerlei inlichtingen verschaften over hun gezin en hun schrijven besloten met de volgende woorden :

" Iedere maand zien wij belangstellend uit naar uw blad dat ons vele dingen leert waar wij niets van afwisten.

Wij wisten geenszins dat onze familie zo oud en belangrijk was.

Kunt U ons misschien de huidige ouderdomsdeken bekend maken ?

Wordt er geen financiële bijdrage gevraagd voor uw "Familiesschoon" ?

Graag zijn wij bereid U te steunen. Archieven of andere gegevens kunnen wij U spijtig genoeg niet bezorgen.

U veel succes en volharding toewensend, groeten wij U heel vriendelijk."

Deze stem uit de machtige vertakking van Arthur Van Nerum en Palmyre Gasia heeft ons veel genoegen gedaan en we zijn hun hiervoor ten zeerste dankbaar. Voor de huidige ouderdomsdeken verwijzen wij naar ons n° 5, Art 27. Wij durven hopen dat nog meerdere bloedverwanten ons hun menig en suggesties zullen kenbaar maken.

Art. 56 DE DORPSWACHT VAN HOEGAARDEN

Onder Filips II (1555-1598) braken in de Nederlanden allerlei onlusten uit. Om deze te beteugelen kwam de Hertog van Alva naar onze gewesten en richtte er een echt schrikbewind in.

Het land van Luik waartoe Hoegaarden behoorde, was niet rechtstreeks in deze veldtochten betrokken, maar onderging er toch de woerslag van. Tal van opgejaagde en verarmde mensen, afgedankte soldaten, tot zelfs kleine logerbonden, doolde langs de wegen, leefden van roof en plundering en maakten het platte land onbewoonbaar. De plaag was zo algemeen dat de Luikse Bisschop op 8.3.1571 een ordonnantie uitvaardigde, waardoor al de vreemdelingen die niet tot het land van Luik behoorden, binnen de drie dagen dienden uitgewezen. Zij die er zich wilden vestigen, moesten een attest voorleggen, waarin hun goede zeden en katholiek geloof, de meier of pastoor van hun vroegere woonplaats vermeld werden.

Niemand mocht zich buiten zijn dorp of stad op bedeltocht begeven, 'er overnachten of een schuilplaats vragen. De wapendracht was verboden en bij val-
avond moest ieder een licht dragen. Vanaf het intreden der duisternis mocht aan-
geen onkele vreemdeling, zonder voorafgaandelijke toelating, nog bier geschon-
ken worden of nachtverblijf verschaft. Daarenboven diende er elke nacht van
7 tot 5 uur op de kerktoeren een dorpswachter aanwezig te zijn, die bij de min-
ste verdenking of samenscholing, alarm moest blazen, om de kapitein en zijn
sergeanten, rotmeesters en wapengezellen op te roepen, die zich dan gewapend
naar het kerkhof begaven, om uit te rukken (zie SGL/Hoeg. 971 f° 34).

De roversplaag was zo erg, dat de kerk als bewaarplaats diende voor have-
en goed van hen, die zich vrijwillig bij de dorpswacht hadden ingelijfd. Door
de ordonnantie van 7.1.1582 werden nochtans alle weerbare mannen tot de wacht
opgeroepen. Het rot dat destijds onder begel stond van Hendrik Schots, was sa-
mengesteld uit Jan van Ex, Jan Bormans, Thomas Lawuerts, Goert van den Putte,
Claes die Welde, Simon Goirts, Aert Diethouwers, Hendrik Jonckbouwers, Pieter
Cruetarts, Jacob Schoelmeesters, Bertel Bauwens en Machiel" allen beho-
rende tot gegoede families van Hoegaarden (SGL/Hoeg 1032).

In de jaren 1582/83 bestond de dorpswacht uit 181 manschappen, verdeeld
in 13 rotten van 14 man, allen onder leiding van Kapitein Leo Marix. Hun geza-
melijke bewapening bedroeg 104 pijken, 51 bussen, 14 roeren (goweren) en 12 hal-
lebarden (kruisbogen). (Acte 27.2.1583). Hun bijzonderste wapenfeit dateert uit
de jaren 1581/82 toen een bende Spaanse soldaten uit het garnizoen Leuven, te
Hoegaarden een overval wilde plegen. De klokslag riep de dorpswacht bijeen en
de kloke mannen van Hoegaarden vielen de sterk gewapende soldaten aan. Vijf
Spanjaarden werden gedood en de anderen verjaagd. Voorwaar een schitterende
overwinning, maar later keerde de vijand met een sterke troep weer en zich te
wreken. De dorpswacht vermocht niets tegen de overmacht en de Spanjaarden gin-
gen tot geweldplegen, plunderingen en vernieling over. Veel dieren werden aange-
slagen en ook de meier gevankelijk meegevoerd. Hij zou pas weerkomen, nadat de
Prinsbisshop protest aantekende.

Later werd de "dorpswacht" door de "dorpssmilitie" vervangen en als derde
orgaan aan het gemeentebestuur toegevoegd (zie art. 54 para 8 0).
Zij steunde de klopjachten in Mei 1749 door de stad Tienen ingericht, onderno-
men tegen de talrijke vreemde plundersaars en misdadigers die het platte land
onveilig maakten en waardoor de bandietenleider Jouret gevangen genomen werd.

art. 57 : WEERSPREUKEN UIT OVERGROOTVADERSTIJD

25 DEC Kerstmis in groen kleed
Houdt voor Pâsen sneeuw gereed

31 DEC Veel sneeuw op Oudejaar
Veel hooi in 't Nieuwe jaar

17 JAN St Antonius schoon en helder
Vult het vat en ook de kelder

JANUARI Is het in Januari nat
Ledig blijft het korenvat

6.

Art. 58 : FAMILIENIEUWS

Vieren deze maand hun verjaardag !

Emiko Van Nerum (Stb. VII/9) ° 7.1.1883 (78 j.)
 Clemence Van der molen (Stb. VII/10) ° 8.1.1888 (73 j.)
 Napoleon Taverniers (Stb. VII/5) ° 19.1.1889 (72 j.)
 Elisabeth Flossy (Stb. VII/14) ° 5.1.1899 (62 j.)
 Bertha Herinckx (Stb. VII/15) ° 30.1.1903 (58 j.)
~~Albert Van Nerum (Stb. VIII/6) ° 13.1.1918 (43 j.)~~
 August Van Nerum (Stb. VIII/21) ° 15.1.1922 (39 j.)
 Ingeborg Van Nerum (Stb. IX/18) ° 3.1.1960 (1 j.)

Wij wensen hun allen een gelukkig en aangenaam verjaarsfeest.

- Volgende bloedverwanten hebben ons in de maand Januari verlaten. Het is opvallend hoe jong zij waren. Laten wij hun met een vroom gebed gedenken

Anne Barbe Van Nerum (Stb. IV/1) + 28.1.1790 (30 j.)
 Christine Van Nerum (Stb. V/2) + 10.1.1802 (1 dag)
 Marie Cath. Van Nerum (Stb. V/30) + 19.1.1803 (15 a.)
 Victoire Van Nerum (Stb. V/39) + 30.1.1819 (5 j.)
 Angeline Van Nerum (Stb. VI/46) + 21.1.1848 (1 uur)
 Anne Emerence Van Nerum (Stb. VI/23) + 29.1.1855 (2 j.)
 Edouard Van Nerum (Stb. VI/30) + 13.1.1863 (12 j.)
 Bernardine Goetseels (Stb. V/13) + 21.1.1865 (?)
 Eugène Van Nerum (Stb. V/13) + 26.1.1866 (40 j.)
 Alexandre Van Nerum (Stb. VI/42) + 19.1.1875 (2 1/2 j.)
 Caroline Colin (Stb. V/28) + 30.1.1882 (74 j.)
 Ludovicus Van Nerum (Stb. V/19) + 31.1.1890 (64 j.)
 Josephine Van Nerum (Stb. VIII/30) + 5.1.1908 (3 maanden)
 Blondine Van Nerum (Stb. VII/29) + 8.1.1916 (50 j.)
 Georges Van Nerum (Stb. VII/12) + 31.1.1922 (32 j.)
 Julie van Mol (Stb. VII/14) + 1.1.1935 (37 j.)
 Jules van Hagendoreh (Stb. VII/13) + 1.1.1940 (76 j.)

Art. 59 : VRAGENBUS

Wie kan ons de datum van overlijden bezorgen van volgende verwanten :

Palmyre Gasia (x Arthur Van Nerum) Stb. VII/4
 Oscar Van Nerum en Virginie Viaene - Stb. VII/18
 Alphonsine Van Nerum en Roland Lecherf - Stb. VII/21
 Jules Van Nerum (natuurlijke zoon van Philomene) Stb. VII/24
 Barbe Maes (x Prosper Van Nerum) Stb. VII/28
 Louis Bullens (x Alexandrine Van Nerum) Stb. VII/30

Zo mogelijk een doodskaartje of brief en een foto bijvoegen voor afdruk, welke U binnen de 14 dagen zullen terug gestuurd worden.
 Met onze voorbarige dank.

FAMILIESCHOON

N° 11

Februari 1961

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM : MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

ART. 60 - ONZE FAMILIEGESCHIEDENIS

Stb. II/1 : Charles van Nerum (x Barbe Sweerts)
(zie voorgaande in art. 54)

BIOGRAFIE (vervolg)

D. EEN BROUWERSVETE :

- Rond de jaren 1745 waren er te Hoegaarden 30 brouwerijen en 110 huur-brouwers voor een gemeente van nagenoeg 2.000 zielen. Tot de grootste brouwers van die tijd behoorden:

- Guilliam van Simphoven, de Kapitein der dorpsmilitie, met 32 brouwsels, waarvan 13 voor Bartholomeus Buckens.
- Charles van Nerum, met 30 brouwsels, waarvan 15 voor Servaes Sweerts (zijn schoonbroeder) en Jacobus Pipers (petër van zijn 3e zoon).
- gevolgd van Dotremont, van Autgaerden en Prinmel met 20 à 25 brouwsels;
- Hubert Sweerts en Henri Struys (schoonbroeders van Charles) en Hendrik Nijs met 15 à 20 brouwsels;
- Van der Molen, van den Bempt, Janssens en Henri Hoebanckx (schoonbroeder van Charles), met 10 à 15 brouwsels (Brouwreg. Hoeg. 4270 tot 4283).

- Uit deze cijfers blijkt dat van Simphoven en van Nerum ver boven al de anderen uitstaken en het zou niet lang duren alvorens van Simphoven, die sedert de laatste jaren een geweldige opgang had gemaakt door Buckers langs zijn kant te krijgen opnieuw door van Nerum overvleugeld werd. Dit gebeurde met de hulp der Sweertsen, die hun brouwsels bij van Nerum verhoogden. Hierdoor ontstond een zekere naijver, die tot een persoonlijke vete leidde.

- Van Simphoven kon niet dulden dat hij door van Nerum voorbijgestoken werd en wilde zijn tegenstrever treffen. Uit de overlevingsverhalen blijkt dat van Simphoven, de bierhandelaars uit het Walenland ophitste tegen zijn rivaal van Nerum, door te verklaren dat deze laatste zijn bier vervalste. Maar toen de Walen ten huize van Carolus op een bierfestival uitgenodigd werden, waren zij allen dronken en riepen uit : "C'est la ~~deesse~~ ^{diva} !". Vermoedelijk wilden zij hierdoor de heerlijkheid van het wit schuimend bier bezingen. Alsdan zouden de Walen naar het huis van van Simphoven zijn gegaan, om deze uit te schelden. Hierover ten zeerste verbolgen, zwoer Guilliam van Simphoven wraak (Ref. Familie memorieboek)

--

E. DE BENARDE OORLOGSJAREN.

- Maar hiermede was de vete niet ten einde. Zij zou pas beginnen en zich ook tot van Nerum's vrienden uitbreiden. Ingevolge de Oostenrijkse successieoorlog (1745-1748), waardoor de Fransen, Pruisen en Beieren tegen de Oostenrijkers, Engelsen en Hollanders in 't harnas stonden, werd ons land door vreemde troepen bezet.

.../...

2.

1801 1800

Jan Theodoor van Beieren, Bisschop van Luik, trachtte onzijdig te blijven in de strijd en zijn grondgebied, met inbegrip van Hoegaarden, van het oorlogsgeweld te vrijwaren.

Maar de Oostenrijkers schonken geen gehoor aan de aanvraag van de Bisschop van 23 Dec 1745, zodat soldaten van het Regiment van Waldeck en andere korpsen uit het garnizoen Tienen, naar Hoegaarden trokken en er gewelddaden pleegden. Door haar ligging in Brabant werd de gemeente een schuiloord van smokkelaars en wetovertreiders. Verschillende inwoners namen de vlucht, doch de Regentie met Collard, Sweerts en van Nerum aan kop bleven ter plaatse, om de gemeente van andere rampen te sparen, door de vijand tot rede te brengen.

Op zijn beurt verzocht de Bisschop op 29 Jan. 1746 aan de Baljuw van Haspengouw, om de inwoners uit Hoegaarden zo nodig door geweld tegen de Oostenrijkse plundersaars te beschermen. Resident Rameau wilde van geen terugtrekken weten en hield zijn troepen te Hoegaarden gelegd. De baldadigheden hielden nochtans op, dank zij de Regentie die de verzoening bewerkte door het aanbieden van bier.

De vluchtelingen keerden weer en het volk ten zeerste verheugd, aanzag de Regentie als zijn redders, zulks tot afgunst van van Simphoven die woedend was om de macht en het behaalde resultaat van zijn tegenstrevers.

Wanneer nu de Fransen uit Duitsland werden verdreven, vielen zij op hun beurt ons land binnen en behaalden de overwinning bij Rocour in 1746. Overal eisten zij zware belastingen en gaven zich over aan plunderingen. De Regentie met Collard, Sweerts en van Nerum zouden andermaal door hun optreden bij de Franse overheid, de gemeenschap van vele rampen sparen.

Uit de nagelaten schriften blijkt, dat de Regenten de Graaf van Clairmont uitnodigden, die waarschijnlijk ten goede sprak bij de Franse overheid, want deze gebod op 24 Juni 1746 aan haar troepen, het Hoegaardse grondgebied te eerbiedigen. Geen enkele gewelddaad werd te Hoegaarden gepleegd en het volk diende slechts enkele eenheden te legeren.

En opnieuw zou van Simphoven hieromtrent valse beschuldigingen uiten, zoals blijkt uit de familieschriften "Pendant les années de guerre, le mayeur (Collard) et ses échevins (waaronder Sweerts en van Nerum) conclurent un traité avec le comte de Clairmont (waarschijnlijk een Franse legeroverste). Grâce à leur intervention et à la bonne bière d'Hoegaerde le village fût sau du pillage. Mr. l'officier (van Simphoven) prétendait plus tard qu'ils avaient vendu la commune aux Français." Uit dit alles blijkt voldoende dat de Regenten in 't voordeel der gemeenschap de vreemde legeroversten door onderhandelingen en bier hebben overhaald en dat van Simphoven door allerlei middelen beproefde, zich op zijn rivalen te wreken.

Ingevolge het verdrag van Aken kwam ons land in 1748 terug onder de Oostenrijkers en opnieuw grepen besprekingen plaats om over het lot van Hoegaarden te beslissen.

De gemeenten zouden gespaard blijven maar moest zich aan de Brabantse ordonnantiën onderwerpen. Het Schepencollege, dat trouw had gezworen aan Luik, trad krachtig op tijdens de vele conflicten met Brabant en gelukte er uiteindelijk in tot een oplossing te komen. Hoegaarden bleef tot het Prinsbisdom behoren, maar moest aan Brabant een tolrecht betalen.

Door al deze politieke overwinningen vermeenderde het aanzien der Regentie in de ogen van het volk, maar hierdoor steeg ook de nijd van van Simphoven. Zo de vete aanvankelijk inzake biergrouwen tegen van Nerum was gericht, dan zou zij nu tot een politiek geschil uitgroeien, tegenover het trio Collard, Sweerts en van Nerum, omdat de politie-officier de grote populariteit en het gezag der Regenten benijde en zelf niet tot deze volksbeminderde machtsheffers behoorde.

De vete, uit loutere afgunst door van Simphoven uitgelokt, speelde zich af tussen 1745 en 1748 om tijdens de dorpswisten van 1749-50 volledig tot ont-plooiing te komen.

F. DE DORPSTWISTEN :

- Ofschoon de Regentie een vriendjespolitiek toepaste, bestuurde zij de gemeente wijselijk en goed, zulks tot afgunst van anderen die slechts het gepaste ogenblik afwachtten om zich te wreken.

Op 2^e Paasdag 1749 werd Bartholomeus Buckens tot nieuwe burgemeester verkozen, ter vervanging van Schepers wiens mandaat verstreken was en nu als gezworene tot de dorpsraad toetrad. Buckens scheen goed aangespannen met de politieofficier, bij wie hij sedert de laatste jaren al zijn brouwers liet klaarmaken. De sluwe van Simphoven die als Kapitein der dorpsmilitie buiten alle politieke geschillen moest blijven, zag in Buckens de man om in 't openbaar de Regentie aan te vallen, terwijl hij zelf achter de schermen kon blijven. Het zo lang verwachte uur had geslaan.

- De ganse zaak draaide rondom het aanleggen van een nieuwe straat. Het samenstromen van bierkarren eiste te Hoegaarden de bestrating van een goed gekasseide baan, die dwars door het dorp lopend, de plaats met de steenweg op Tienen verbond. Deze werken waren in 1748 éénparig door de gemeenteraad goedgekeurd, maar hiervoor kwamen nu twee straten in aanmerking.

Eerst had men de oude heerwegh, ook 's heerenstraete genaamd (Doelstraat), een moerassige modderpoel zonder waterafloop, waar niemand woonde en zoveel als buiten gebruik lag. Vervolgens had men de "molenwegh" (Pastorijstraat), een veldpad dat komende van Nerm, dwars door de velden liep naar de molen van Steenberghe. Het bood een normale afloop, lag droog en werd sedert de laatste tijd meer en meer in gebruik genomen. Enkele rijke brouwers, waaronder van Nerum, van der Molen en Dumont hadden er hun woonst gebouwd.

In 1749 ving men de werken aan. De Regentie besloot de Molenweg door te trekken, maar de pas verkozen Burgemeester Buckens, door van Simphoven opgestoot, verzette zich heftig tegen dit besluit en beweerde dat het Schepencollege hierdoor zijn brouwersvriendjes wilde bevoordelen, die daar toevaltig waren gaan wonen. In Juli 1749 stuurde hij een protestnota naar Luik, wellicht door van Simphoven opgesteld, vermits Buckens geen Frans kon. De grote twist ving aan, twee kampen stelden zich vechtensklaar tegen elkaar op in een heilige dorpswist.

De partij der Regentie met Sweerts aan kop omvatte het voltallig schepencollege met meier Collard, de schepenen Struys, van Nerum, van der Molen, Dumont en Brasseur en de leden van de dorpsraad de Kinder, Hubert Sweerts, H. Hoebeaux, Labours, Huybens en Schepers, in 't totaal 13 man.

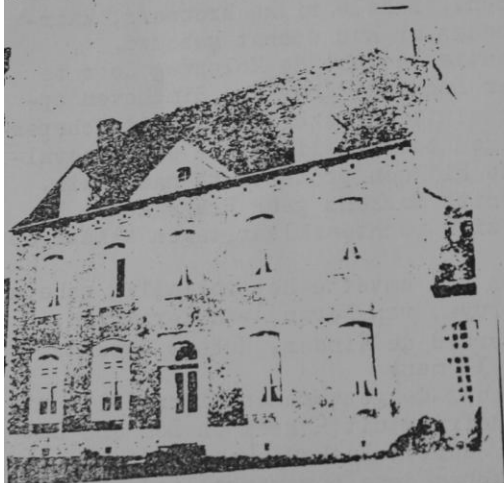
De oppositie met Buckens aan kop telde slechts de gezworenen Pierre Nijs uit Overlaer, Pierre Stockmans uit Nerm, J.B. Godefridy uit Hoksem en Lemmens uit Bost, allen door van Simphoven opgestoot. Buiten Buckens konden de oppositieleiden noch schrijven noch lezen. Hoe hebben deze 5 geringe lieden het aangedurft, zich tegen de machtige coalitie van 13 vooraanstaande burgers te verzetten?

- In kennis gesteld der protestnota van Buckens, schrijft ook de Regentie op 3 Aug 1749 naar Luik, om te verklaren dat de nieuwe bestrating éénparig door de Raad werd goedgekeurd in 1748, toen Buckens nog niet verkozen was als Burgemeester en er dus niets van af wist. Tevens vragen zij om het onbemuttig oppositieklokje tot de orde te roepen. Op 11 Aug. beveelt Luik de werken op de Molenweg voort te zetten. Maar woedend om deze nieuwe nederlaag stuurt de oppositie een nieuwe brief naar Luik, om te zeggen dat door de beslissing van 1748 de oude "heerwegh" en niet de "molenwegh" werd bedoeld; hetgeen uitsluitend geschiedde om enkele brouwersvrienden (hieronder werd van Nerum bedoeld) ter wille te zijn en zulks tegen de wil der gezworenen. Bovendien beweerde de oppositie valselyk dat de Regentie hiervoor het geld zou aanwenden, dat ingevolge huisvesting van de Franse legers werd ontvangen en nooit aan de rechthebbenden werd uitgedeeld.

(vervolgt)

Plan van HOEGAARDEN in 1749

Nieuwe woonst van Ch. Van Nerum in 1747 op de Molenweg gebouwd.

Overblijfsels van het wapenschild in de voorgevel zijner woonst.

Art. 61 - Ingeborg kreeg een zusje.

Op Dinsdag 27 Dec werd Marijke geboren als tweede dochter van Leon Van Nerum en J. Boffé (Stb. VIII/23). De ganse familie verheugt zich in deze heuglijke gebeurtenis en wenst de ouders van harte geluk. Hierdoor heeft ook Ingeborg een zusje gekregen en neemt Marijke, als jongste telg van ons geslacht, haar plaats in op onze stamboom.

Adres ; Dumontstraat, 4, HOEGAARDEN

ART. 62. HOE KWAM ONZE FAMILIESTAMBOOM TOT STAND ?

- Uit de weergevonden schriften en overlevingsverhalen blijkt duidelijk, dat onze voorouders familienota's en stamboomgegevens hebben opgemaakt, om aan de komende generaties door te geven. De eerste sporen leiden ons naar Charles van Nerum (Stb. II/1), die in Sept 1757 vóór zijn dood, zijn zonen heeft ontboden om zijn laatste wilsbeschikkingen kenbaar te maken.

- Vermits nu deze zonen tijdens "de goude eeuw der Sweertsen"⁹ (XVIIIe) en onder diens invloed werden opgevoed, is het niet uitgesloten dat zij elk langs hun kant verzocht werden, een genealogisch schrift in te stellen, om hun geslacht te vereeuwigen.

- Zo deze hypothese juist is, dan zouden er ^{drie} vijf aanvangsschriften hebben bestaan, of minstens gegevens die tot het opstellen ervan aanleiding gaven. Deze veronderstelling berust op het feit dat in de nagelaten schriften gewag wordt gemaakt over het vroegere bestaan van andere memories, die tot op heden evenwel niet konden terug gevonden worden.

- Het enige overgebleven schrift, waaruit al deze conclusies voortvloeien, is afkomstig van Anne Elisabeth (V/5), die ingevolge een wens van haar vader, in 1828 alle familienotities over de stamvertakking van haar grootvader Jean (III/4) begon te verzamelen en op te tekenen. Copy hiervan zou in 1874 aan verschillende bloedverwanten zijn ter hand gesteld, wat erop wijst dat nog andere familieleden zich met stamboomaantekeningen bezig hielden.

- Een dezer afschriften kwam in 't bezit van haar klein-kozijn Edouard (V/20), die ondertussen reeds inlichtingen over zijn eigen vertakking had vergaard en zoals uit de schriften blijkt, ook op verzoek van zijn vader zou gehandeld hebben, ingevolge het verlangen van zijn grootvader Jacques Philippe (III/6). Later schonk hij de aantekeningen aan zijn dochter Felicia (VI/39) die de nota's aanvulde en in een "Memoriaal" samenbracht.

- Dit boek ging in 1910 over op haar kleinnicht Hélène (VII/26), die samen met haar zuster de familieschriften bijwerkte. Na hun dood in 1952 kwam het "Memoriaal" met losse aantekeningen en enkele gedenkenissen, in handen van hun neef Hubert (VIII/31), die aan de hand van deze schriften de genealogie voortzette en zich tot plicht stelde, de wensen der voorvaders te eerbiedigen. Tot zover het weergevonden document.

- Doch buiten dit gedenkboek, zouden er zoals hoger vermeld, nog andere memories in de familie hebben bestaan, hetgeen klaarblijkelijk door de schriften wordt aangetoond.

Zo zou Dr. van Nerum (V/6) op zijn beurt een notitieboek hebben aangelegd, over het geslacht voortspruitend uit Jean Baptiste (IV/11), hetwelk achteraf op ~~Arthur (VI/6) zou overgegaan zijn, maar tijdens de laatste oorlog zoek geraakte. Zijn nakomelingen is overgegaan en leeft in 't bezit is van zijn achterkleinzoons Henri Guinot...~~

- Ook Valerie (VI/25) zou familienota's van haar vader hebben bekomen maar waarvan evenmin nog een spoor te vinden is.

En ten slotte zou de stamboom van Jean François (III/7) door een zijner kinderen zijn opgemaakt en langs diens nakomelingen tot bij Leander (VII/31) zijn beland, waar de laatste schriften met zijn dood verdwenen.

- Uit dit alles mag nochtans besloten worden, dat in onze familie meerdere bloedverwanten die tot diverse vertakkingen behoorden, op dezelfde wijze hebben gehandeld, zodat hogervermelde hypothese vaste vorm schijnt aan te nemen. In afwachting dienen wij ons echter alleen te houden aan het enige weergevonden afschrift van Anne-Elisabeth, dat via Edouard, Felicia en Hélène in ons bezit kwam.

- Opdat er nu in de toekomst geen enkele nota meer zou verloren gaan en tevens om aan alle bloedverwanten uit dezelfde stamvader gesproken, te laten de geschiedenis van hun geslacht te leren kennen, werd vanaf 1960 een familietijdschrift uitgegeven, waarin alle bijzonderheden worden medegedeeld, die tot op heden konden weergevonden worden.

- Een volledig exemplaar van deze uitgave zou nochtans in elke afsluiting moeten bewaard blijven, om aan hun nakomelingen over te geven, opdat ook zij hun voorouders zouden leren kennen en waarderen.

Onze eeuwenoude familietradities mogen niet teloor gaan en de wensen van hen die ons van geslacht op geslacht hebben verwekt dienen geëerbiedigd.

- Onze familieherinneringen zijn als een fakkel die wij, levenden, van onze overleden ouders hebben geërfd en aan onze kinderen moeten nalaten. De laatste wilsbeschikkingen door onze voorouders op hun sterfbed uitgegeven, moeten wij als een heilige verbintenis nakomen.

ART. 63. FAMILIENIEUWS.

Vieren in Februari hun verjaardag.

Jules Van Nerum (Stb. VII/14) ° 4.2.1896 (65 j.)
 Urbain Vandenbroeck (VIII/17) ° 23.2.1912 (49 j.)
 Rene Van Nerum ((VIII/20) ° 12.2.1920 (41 j.)
 Emile Van Nerum (VIII/18) ° 18.2.1922 (39 j.)
 Arthur Van Nerum (VIII/27) ° 4.2.1928 (33 j.)
 Josée Van Nerum (IX/14) ° 23.2.1937 (24 j.)
 Albert Van Nerum (VIII/6) ° 13.2.1918 (48 j.)

Vieren hun huwelijksverjaaring :

Elise Van Nerum x Henri Willems (VII/6) op 6.2.1929 (32 j.)

- "Familieschoon" stuurt aan allen de beste gelukwensen.

Volgende bloedverwanten hebben ons in de maand Februari verlaten :

Lambert Van Nerum (Stb. V/3) + 24.2.1803 (^{1/4} ~~8~~ ¹⁰⁰ ~~dagen~~ oud)
 Dorothea Van Nerum (IV/3) + 14.2.1814 (50 jaar)
 Eugene Van Nerum (V/8) + 24.2.1814 (1 1/2 j.)
 Jacques Philippe Van Nerum (III/6) + 29.2.1824 (86 j.)
 Jean François Van Nerum (IV/12) + 26.2.1839 (54 j.)
 Cath. Cecile Van Nerum (VI/35) + 15.2.1868 (16 1/2 j.)
 Anne Marie Van Autgaerden (IV/2) + 9.2.1869 (85 j.)
 Anastasie Van Nerum (VI/32) + 5.2.1896 (38 1/2 j.)
 Marie Thérèse Collaert (VI/43) + 24.2.1899 (67 j.)
 Joseph Putzeys (VI/18) + 17.2.1917 (73 j.)
 Marie Julie Van Nerum (VI/15) + 26.2.1922 (73 j.)
 Mathilde Davidts (VI/5) + 17.2.1929 (72 j.)
 Valentine Van Nerum (VII/5) + 28.2.1935 (48 j.)
 Hélène Van Nerum (VII/26) + 17.2.1952 (73 1/2 j.)
 Gaston Vanderdonckt (VIII/29) + 25.2.1958 (62 j.)

Art. 64 Wat leert ons de schrikkelmaand ?

- Komt Februari met goed weer, dan vriest 't in voorjaar des te meer.
- Lichtmis mooi en klaar, geeft een vruchtbaar roggejaar (2 Febr.)
- Als St Mathijs geeft sneeuw en ijs, dan kan men zich verwachten, dat het zal vriezen nog 40 nachten (24 Febr.)

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM : MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Art. 65. ONZE FAMILIEGESCHIEDENIS.

Stb II/1 - Charles van Nerum (x Barbe Sweerts)

Zie voorgaande in art. 60.

De dorpstwisten van 1749/50 (vervolg)

Doze aantijgingen waren loutere laster zonder de minste bewijzen, zuiver verzonnen om Luik tegen de Regentie op te jagen. Van Simphoven schrok niet terug om beschuldigingen te uiten, men herinnere zich slechts de brouwersvete, waarin hij van Nerum beticht had zijn bier te vervalsen en de laster tegen de Regentie geuit, alsdat zij de gemeente aan de Fransen zou hebben verkocht.

Luik gaf echter geen gehoor aan deze valse lastertaal, en bekrachtigde op 28 Aug de ordonnantie om de bestrating van de Molenweg voort te zetten. Razend van wrede zou van Simphoven, die als Kapitein der Dorpswacht alle dokumenten eerst in handen kreeg om aan de Meier te overhandigen, dit bevel 12 weken op zak hebben gehouden om tijd te winnen en nieuwe plannen te smeden, zodat de werken werden stilgelegd wegens het intreden van de winter.

Op 21 Nov had de oppositie een nieuw manoeuvre bedacht en richtte een dringend verzoek aan Luik, om ter plaatse een onderzoek in te stellen. Op 7 Dec. liet Sweerts aan zijn vriend en zaakgelastigde te Luik, de Heer Keppene, zijn ongerustheid kennen ingevolge de grote afmetingen die het geschil aannam. Op 11 Dec kwam de afgevaardigde uit Luik te Hoegaarden aan, vergezeld van de meier en greffier uit Bevekom met hun advocaat Clermont, zulks tot grote verwondering der Regentie die over hun komst niet waren ingelicht. De afvaardiging was zichtbaar tegen de regentie opgehitst en oordeelde dat de "oude heerwegh" belangrijker was dan de "molenweg". De Regentie werd in alles toegesproken en het argument dat de "Molenweg" hoewel 10 roeden langer, slechts de helft zou kosten van de andere weg, werd niet eens in aanmerking genomen.

Vervolgens werden de inwoners geraadpleegd, maar de oppositie had deze eenvoudige lieden vooraf door de vuile laster der geldverduistering opgehitst, zodat zij grotendeels tegen de Schepenen opkwamen. Zij die trouw waren gebleven aan de Regenten, werden effenaf aan kant gezet en hun naam opgeschreven, zodat zij door schrik werden bevangen. Derwijze trachtte van Simphoven zich te wreken en de Regentie omver te werpen, om zelf de macht te verwerven. Dit alles had Sweerts nochtans aan zijn vriend Keppene meegedeeld.

De Regentie ofschoon niet volledig vrij te pleiten van favoritisme, had het evenwel goed voor met het bestuur der gemeente en de bestrating van de Molenweg, dewelke gewis voordeliger zou uitvallen dan deze van de "oude heerwegh", waar de kosten hoog opliepen wegens het droogleggen van het moerasachtig gedeelte en het doorsnijden van een heuveltje. De oppositie daarentegen ging laffelijk te werk. Buckens was hierin slechts een stroman, wijl de heren van Bevekom door van Simphoven waren bijgehaald als tolk, omdat Buckens geen frans verstond, en hijzelf als politiehoofd niet macht tussen komen. De heren van Bevekom die uit afgunst de bloeiende biernijverheid van Hoegaarden wilden kelderen, zagen hierin een geschikte kans en konden dus gemakkelijk overhaald worden.

Deze heren waren samen met van Simphoven en Buckens, afgevaardigden uit Luik te St Truiden gaan afhalen, hadden hen rijkelijk betaald en vooraf op sluwe wijze tegen de Wethouders opgehitst. Bij hun aankomst te Hoegaarden was de zaak reeds op voorhand geregeld en de Schepenen in het ongelijk gesteld. Op 18 Dec kwam de beslissing van Luik. De werken moesten onmiddellijk worden stop gezet, de Meier, schepenen en gezwoeren tot alle onkosten verwezen, wij het droogleggen, herstellen en kasseien van de oude heerwegh dadelijk diende aan tevangen. De nederlaag der Regentie was duidelijk, de schande en oneer ten minste in de ogen van de kleine man.

Maar hiernede was de zaak niet ten einde. De bekendmaking door van Simphoven te Luik afgehaald, werd naar gewoonte voor de Hoogmis van 21 Dec in het kerkportaal gehangen, doch bij het uitgaan der mis was de aankondiging verdwenen. Sergeant Andries had ze op bevel van van Simphoven na de Consecratie afgetrokken, opdat de Regentie er geen afschrift van kon nemen; om hen te beletten beroep aan te tekenen bij het Hoger Gerechtshof. Zo van Simphoven in rechte schending stond had hij niets te vrezen en moest hij het bevel niet hebben laten verwijderen. Maar de politiafficeer wist maar al te goed, dat hij met loonse handwerkers was te werk gegaan en vreesde nu de verwickelingen. Pas 10 dagen later was de Regentie de officiële bevestiging van krijgen. Dadelijk riep het Schepencollege de inwoners van Hoegaarden om bijeen, om een verklaring te tekenen, alsdat de bestrating van de Molenvog hun volle toestemming had en dat het nooit de gewoonte was geweest de beslissingen door de gewone menner te laten treffen; maar wel door de gemeenteraad, 68 vooraanstaande ingezetenen van de "Cuyppe" ondertekenden dit schrift. Een omstandig verslag van 24 bladzijden werd door Sweerts en Koppene in gereedheid gebracht. De lage en bedrieglijke listen der oppositie omzake het onderzoek, kwamen er breedvoerig in vóór, evenals de voordelen van de "Molenvog", beslissing genomen volgens de wettelijke proceduur van de gemeenteraad.

Koppene weerlegde de geldverduistering, loofde het wettelijk beleid der Regentie en hun trouwheid aan Luik en Zijne Eminentie tijdens de veldtochten met Brabant. Hij noemde Sweerts een trouwe magistraat die in de bestrating geen persoonlijk belang had, gezien hij op het kruispunt der twee wegen woonde (hoeve Cipers, zie art. 28). Ook zijn houding werd aangehaald tijdens de oorlog, toen hij bij de vijandelijke legeroversten ten voordele van de dorpsgemeenschap had gesproken. En in hetzelfde rapport daagde Sweerts de tegenpartij uit, al was 't maar een enkele fout in zijn administratie te vinden. Dit verweerschrift ingediend op 5 Jan 1750, verwekte een grote indruk te Luik, waar besloten werd een rechtsgeding te houden, waarop de twee partijen zouden verschijnen. Toen liepen van Simphoven en Buckens in allerhaast alle gehuchten af, om buiten de wet van de meier een volksraadpleging te houden. Wanneer de Regentie de nieuwe list der oppositie vernam, spoorde ook Collard en Sweerts zich naar de gehuchten, om de raadpleging onder bedreiging te verbieden. Maar overal was het volk reeds valselijk door van Simphoven tegen de Wethouders opgezweept. Door vake beloften van medezeggenschap, viel het hun niet moeilijk de massa aan hun kant te krijgen en oproerig te maken tegen de kleine aristocratie.

Te Norm zwichtte de Korporeaal nochtans voor de Meier, maar toch kwamen 11 inwoners samen om aan hun gezwoeren Pierre Stockmans volmacht te geven. Te Alost werd Labours, die oud en versleten was, door 27 op 31 stemmen afgezet en door Godgaf van Mol vervangen, die eveneens door de lasterbaal tot de oppositie was betrokken geworden. In Hokssem schonken 18 inwoners mandaat aan Codefridy, wijk te Houtem het oppositielid Bernard Collard, door 23 stemgerechtigden gekozen werd ter vervanging van de pas overleden Huybens. In Bost werd voor de Regentie gezwicht, slechts 4 inwoners schonken mandaat aan Lemmers. In Overlaer mandateerden 12 op de 14 man voor Pierre Majs. In Rommerson waar Hendrik-Hubert Sweerts gezwoorene was, leidde de oppositie de nederlaag, terwijl in Hoegaarden-kom, slechts 52 man opkwamen om volmacht te schenken aan Buckens.

De oppositie had nochtans de meerderheid behaald en vele aanhangers gewonnen. De aantijgingen en leugens van van Simphoven hadden overal diep wortel geschoten, zodat Luik voor een moeilijke keuze stond. De Regentie gelijk geven betekende oproer te Hoegaarden en haar laten vallen ten voordele van de kleine man zou laf zijn, want steeds waren zij trouwe dienaars van Luik en de Bisschop geweest. Op 17 Feb. 1750 werden de twee partijen gedagvaard. Voor de Regentie waren aanwezig: Meier Collard, griffier Sweerts, Schepen Struys en hun advocaat Raick. Voor de oppositie: Burgemeester Buckens, gezworenen Bernard Collard van Mol, Stockmans en Godefridy met hun advocaat Clermont. De uitspraak luidde: de twee wegen zullen gekasseid worden en de onkosten door de gemeenschap gefragen. Het kon niet beter verlopen, want hierdoor kreeg Hoegaarden twee nieuwe straten. De onkosten van het rechtsgeding beliepen 2.288 florijnen, bijna zoveel als de nieuwe straat zou gekost hebben, namelijk 3.000 fl.

G) DE VERZOENING.

Het is opvallend dat Charles van Nerum nergens tegenwoordig was, noch in de gehuchten bij het verbod der volksraadpleging, noch op het rechtsgeding te Luik. Dit kwam omdat hij de rechtstreekse betrokkene was in de bestrating van Molenweg. Het is ook klaar en duidelijk dat van Simphoven de grote opstoker is geweest. Hij was afgunstig op de bloeiende bierhandel van van Nerum en op diens vrienden die hem hierin steunden. Bovendien benijdde hij het meier- en schepenenambt dat aan de Regenten zoveel macht verleende en wilde zich bovendien wreken op de vriedjespolitiek, die ofschoon een zeker favoritisme, het toch goed voorhad met de gemeente.

Eerst had hij Buckens als stroman gebruikt, afschoon deze er weinig uitstaans mee had, gezien hij zijn Burgemeesterambt wettelijk had bekomen en slechts een huur-brouwer was, Maar voor van Simphoven was het wat anders, hij had een eigen brouwerij en was door van Nerum met de hulp der Sweertsen voorbij gestoken. Vervolgens had de officier der dorpsmilitie de ordonnantie van 28 Aug. 1749, twaalf weken achter gehouden en de inwoners door valse beschuldigingen tegen de Regenten opgezwoept, ondanks deze laatsten tijdens de oorlogsjaren de gemeente van vele rampen hadden gevrijwaard.

Dan werden de heren uit Bevekom tot de zaak betrokken. Zij wilden de Hoegaardse biernijverheid kelderen en waren met van Simphoven en Buckens naar S' Truiden getrokken, om de onderzoekscommissie op voorhand uit te kopen. En ten slotte had de politieofficier het bericht van 18 Dec 1749, na de Consecratie doen aftrekken^{en} buiten de wil van de Meier in de gehuchten volksraadplegingen belogd. Van Simphoven was een heerszuchtig man die gebruik maakte van anderen, om zijn eigen zaak te dienen.

Het gemeentebestuur heeft voorzeker fouten begaan, maar deze konden hoegenaamd niet opwegen tegen de lastertaal der oppositie. Door de bestrating van de Molenweg, heeft Sweerts ontegensprekelijk zijn schoonbroeder van Nerum willen begunstigen, doch zij kostte immers maar de helft en kwam toch net als de andere, ook aan de gemeenschap ten goede. Maar de Regentie was immers het zwarte schaap, waartegen alles werd uitgespeeld.

In 1751 scheen de vete achter geluwd, vernits van Simphoven toen door de Regentie als Burgemeester werd aanvaard ter vervanging van Buckens. Wat valt hiervan te denken? Heeft het Schepencollege hem tot deze functie toegelaten, om een einde te stellen aan de geschillen in 't belang der gemeente? Alles wijst er op dat van Simphoven vanaf dat ogenblik nauw met de Regentie samenwerkte, hetgeen laat vermoeden dat hij de plaats had bekomen die hij zocht, en zulks ten koste van zijn oude bondgenoot Buckens.

Wat Charles van Nerum nu betreft, deze zal zich als wijselijk man wel weinig aan de brouwersrivaliteit van van Simphoven hebben gestoord en steeds dezelfde weg zijn gegaan. Maar toen de Regenten onder de valse beschuldigingen van van Simphoven, door de inwoners, voor wie zij zoveel goed hadden gedaan, in 't openbaar gehoond en gesmaad werden, zullen zij er wel onder geleden hebben en zich in hun eer gekrenkt gevoeld. Hebben zij als vrome mannen de vete vergoten, of bleef er innerlijks iets van bestaan, hetgeen wel schijnt te blijken uit

4.

volgend schimpvers door de familie voortverteld :

"van Simphoven de valse kapitein wilde te Hoegaarden de meester zijn, maar hi kwam te kort helaas want de groten bleven haas".

Maar als besluit dient gezegd dat Bartholomeus Buckens gehuwd was met een dochter van van Simphoven, zodat hij diens schoonzoon was, wijl Jean Van Nerum (zoon van Charles x Barbe Sweerts) later met Anne Cath. Buckens huwde (dochter van Bartholomeus x Cath. van Simphoven), waaruit mag afgeleid worden dat de vete, door dit huwelijk tot een uiteindelijke verzoening kwam.

H. De nieuwe kerk

- De St Gorgoniuskerk, door Gravin Alpeide op haar castrum gebouwd, was door haar hoge ouderdom bouwvallig geworden en dreigde in te storten, zodat een dringende heropbouw nodig bleek. Pastoor Hendrik Sweerts (schoonbroeder van Charles) bracht de zaak aan 't rollen. Gemeente en Kapittel wensten een mooie kerk en zouden elk het hunne bijdragen. Doch nopens de toren ontstonden tal van palabers, die zelfs aanleiding gaven tot een proces dat 40 j. in beslag zou nemen. Maar in afwachting werd beslist de "tienden" der kanunniken in te houden, om aan de werken te kunnen beginnen, doch de inwoners moesten een borgsom leveren.
- Zo scherp als de tweedracht tijdens de dorpstwisten was geweest, zo schoon was nu de samenwerking tussen allen. Pastoor Sweerts, Meier Collard, griffier Sweerts, de schepenen (waaronder Ch. van Nerum), burgemeester van Simphoven, de gezworenen en alle ingezetenen spanden samen. Op 26 Juni 1751 onder luid klokkengelui kwamen deze vooraanstaande mannen van Hoegaarden, gevolgd van vele pachters en brouwers op de dorpsplaats bijeen, en verklaarden zich bereid, zich zelf, samen en afzonderlijk, borg te stellen voor hun personnen, hun roerende en onroerende goederen, hun cijnsen en renten, tegenwoordige en toekomstige, tot de heropbouw van de kerk. Tevens schonken zij volmacht en volle vertrouwen aan hun griffier Sweerts en de zaakgelastigde Keppenne, voor de afhandeling van hun ingespannen proces nopens de toren, tegen het Kapittel, de Kanunniken, tiendeheffers en hun Proost, de Bisschop van Trier, die zelfs een protestbrief naar de Paus schreef.
- Meermaals werden de werken onderbroken, ingevolge nieuwe protesten van het Kapittel, doch wanneer zich op 21 Juni 1753 tijdens de Hoogmis, instortingen hadden voorgedaan waardoor verschillende gelovigen werden gekwetst kwam er verandering in de toestand. Op aanvraag van Pastoor Sweerts werd het interdict over de kerk uitgesproken en gingen de erediensten door in de St Eligiuskapel van de Gasthuisstraat en vervolgens in de Grote schuur van Servaes Sweerts (zie art. 28). Nopens deze instortingen vernemen we uit de schriften van Anne Elisabeth het volgende : "Pendant les écreulements de l'église, une soeur de mon grand-père fut gravement blessée à la tête". Haar naam wordt niet genoemd, maar hieruit kan afgeleid worden dat Charles van Nerum de gewoonte had, met zijn gezin de Hoogmis bij te wonen.
- Op 2 Mei 1754 ving eindelijk de afbraak aan en in September van het volgende jaar kwam er dank zij de ondernomen aktie van griffier Sweerts, een vriendschappelijke overeenkomst tussen gemeente en Kapittel, om in afwachting der procesuitspraak, de kosten gezamenlijk te dragen. Begin 1757 waren de werken goed gevorderd, de fundamenten gelegd en ook weldra de koormuren opgetrokken. Het blijvend vertrouwen geschonken aan Servaes Sweerts en Jacques Keppenne in het jarenlange rechtsgeding, leidde tot een goed einde, want op 8 en 9 September 1759 was de nieuwe kerk voltooid en werd zij plechtig ingewijd door de hulpbisschop van Luik.

Charles van Nerum heeft deze heuglijke dag, waarvoor hij zelfs zijn goederen had in pand gegeven, niet mogen bijwonen, want hij was in september 1757 gestorven

(vervolgt)

Art. 66. - Hoe onze voorouders het weer voorspelden

- Koude in Maart, wordt een lente te paard en zand vrucht in de haard
- Is Sint Gertrude gezond, komt warmte uit de grond (17 maart)
- Is op Sint Rupert de hemel rein, dan zal 't ook in Julie zijn (27 maart)

Art. 67. - Corrigendum n° 2

Het bestendig uitwerken van onze stamboom vergt andermaal het aanbrengen van een reeks kleine verbeteringen, weergegeven in bijlage, dewelke in onze bijdragen en op het stamblad dienen aangebracht, zo men de familiegeschiedenis volledig wenst bij te houden.
Wij drukken op de noodzaak van dit corrigendum, ten einde de klaarheid in de toekomstige teksten te verzekeren.

Art. 68. - ONZE DIERBARE AFGESTORVENEN SPREKEN TOT ONS.

In verband met art. 61 (zie ons n° 11) willen wij hier de laatste woorden in herinnering brengen, ons door onze afgestorven voorouders en bloedverwanten nagelaten, Geput uit de familieschriften, overleveringsverhalen en gedenkenissen aan onze dierbare doden, vormen zij de schoonste bladzijden van onze familiegeschiedenis. Zij klinken als een echo, door de opeenvolgende generaties herhaald en zijn een zinnebeeld van liefde en verkleefdheid. Elk woord houdt bijna een smeekbede in, gericht aan het nageslacht en is de weerspiegeling van die schone oude geest, waarmede onze voorouders waren bezielde.

Plichtsbewust voelen wij ons aangegrepen, hun laatste wensen getrouwvol te eerbiedigen. Onweerstaanbaar roepen zij ons op gehoor te geven aan hun wekroep, om de oude familietradities, waaraan zij zozeer verkleerd waren, in ere te houden of te herstellen. Wij moeten onze nakomelingen inlichten, over hetgeen onze voorouders van ons hebben gevraagd. De laatste woorden van hen, die ons van geslacht op geslacht het leven schonken, mogen in deze alles vernielende tijden niet teloor gaan.

1° Charles van Nerum (Stb. II/1) + 10 Sept. 1757.

Riep zijn zonen aan zijn sterfbed bijeen en sprak hen toe :
"Gij zult elkaar steeds beminnen, Uw moeder eren en bijstaan, goed doen voor de armen en in de ogen van God. Mijn bijzonderste wens is dat gij ons geslacht zult voortzetten en nooit de eer der familie zult schenden".

2° Barbe Sweerts, echtgenote van vorige. + 14 Nov. 1778

God in de Hemel nam zij als getuige voor de liefde die zij haar kroost steeds had toegedragen en vroeg aan haar kinderen, om braaf en vroom door het leven te gaan, de laatste wensen van hun vader zaliger steeds indachtig te zijn en de opgerichte familieraad in stand te houden.

3° Jean Van Nerum (III/4) zoon van vorigen. + 18 Juli 1797

Hij vroeg aan zijn kinderen om ten allen tijde verenigd te blijven en nooit te vergeten wat hun vader voor hen had gedaan.
"Mijn leven is een strijd geweest om U gelukkig te maken, maar gedenk steeds dat het zachter is te sterven dan zijn principelen prijs te geven. Van in de Hemel zal ik verder over U waken".

6.

4° Jacques Philippe Van Nerum (III/6) broeder van vorige. + 29 Feb. 1824.

Zei tot zijn kinderen het volgende : "Ik heb U altijd tederlijk bemind en U de schoonheid van ons geslacht geleerd. Vergeet nooit dat gij behoort tot een familie van mannen, die een grote rol hebben gespeeld. Verlaang nooit tot broedertwisten en luistert steeds naar de wijze raad der ouders. Troost U en gedenkt mij in Uwe gebeden".

5° Jean François Van Nerum (III/7) broeder van vorige. + 18 Dec. 1822.

Weldra zal ik U verlaten maar het is mij een grote troost te weten dat gij verenigd zijt. Looft verder zoals ik U altijd heb voorgehouden en breng Uw kinderen opdezelfde wijze groot, in alle eenvoud en waardigheid van ons geslacht.

6° Jean Henri Van Nerum (IV/4) zoon van 3°. + 12 Dec 1809.

Aan zijn vrouw vroeg hij, de mooie familiegeschiedenis aan zijn kinderen te vertellen opdat zij zouden weten wie hun ouders zijn geweest. Ik heb vele smarten gekend, maar steeds heeft de Voorzienigheid mij troost geschonken. Ik ga U verlaten, vergeet mij niet.

(vervolgt)

Art. 69 - FAMILIENIEUWS.

Vanaf heden zullen in de rubriek "Geboorten" en dit voor zover wij over de nodige inlichtingen beschikken, ook de kinderen voorkomen geboren uit de dochters van ons geslacht, want ofschoon zij onze naam niet dragen, hebben zij toch langs hun moeder hetzelfde bloed overgeërfd en waardoor onze kwartiersten samenvallen.

I. Vieren deze maand hun verjaardag.

Simone Van Nerum (VIII/3) ° 2.3.1912 (49 j.)
Herwig Van Nerum (X/1) ° 6.3.1952 (9 j.)
Lucienne Van Mol (VIII/13) ° 11.3.1930 (31 j.)
Monica Borgers (IX/1) ° 15.3.1934 (27 j.)
Hubert Van Nerum (VIII/31) ° 20.3.1923 (38 j.)
Linda Meunier (dochter van VIII/7) ° 21.3.1950 (11 j.)
Anna Van Nerum (VIII/10) ° 26.3.1927 (34 j.)
Pieter Van Nerum (IX/21) ° 26.3.1956 (5 j.)
Remi Hacour (VIII/9) ° 30.3.1922 (39 j.)

II. Vieren hun 10e huwelijksverjaardag :

August Van Nerum (VIII/21) en Rosa Van Nerum (VIII/11) x 28.3.1951

III. In stille overweging gedenken wij onze dierbare afgestorvenen.

Palmyre Gasia (VII/4) + 6.3.1941 (56 j.)
Leon Van Nerum (VI/17) + 7.3.1927 (74 j.)
Henri Van Nerum (V/26) + 8.3.1835 (36 j.)
Livin Van Nerum (VII/17) + 11.3.1894 (24 j.)
Joseph Van Nerum (VI/31) + 15.3.1859 (5 j.)
Frans Van Nerum (VIII/1) + 16.3.1959 (52 1/2 j.)
Elisabeth Sweerts (IV/4) + 18.3.1839 (67 j.)
Charles Van Nerum (VII/3) + 23.3.1885 (2 j.)
Louise Maryssaël (V/6) + 27.3.1879 (59 j.)
Joseph Michel (VI/34) + 31.3.1916 (77 1/2 j.)
Rene Van Nerum (VIII/8) + 24.3.1943 (22 j.)

Nota : Een vroom gebed voor de overledenen en onze beste gelukwensen voor de jarigen.